

Plagiátorství je někdy cestou jak přežít

České vysoké školy se sdružují v úsilí omezit prostor pro plagiátorství svých studentů (viz zpráva ČTK níže). Školy k tomu hodlají využít počítačový systém, který bude schopen zjistit, kteří studenti v tichosti nepřevzali do své diplomové či semestrální písemné práce texty od někoho jiného. Plagiátorství je v akademickém světě považováno za velice vážný prohřešek a je dobře, že tomu tak začíná být i v našich postkomunistických končinách.

Rozmach plagiátorství na našich školách je však způsoben nejen tím, že se o jeho existenci školy začínají zajímat. Má ho na svědomí také rozmach zadávání seminárních prací. Na některých školách je rozmach takový, že vypracování obrovského počtu nekoordinovaně zadávaných prací z různých předmětů jde za časové možnosti studentů. Studenti potom přemrštěné zatížení řeší pragmaticky tím, že celé odstavce či kapitoly přebírají od svých předchůdců případně z internetu tzv. metodou cut&paste. Beztak je většina zadávaných nebo dostupných témat již mnohokrát přežvýkána. Seminární práce jsou kromě toho často pouhé přehledy z odborné literatury, kdy jsou studenti od vyjadřování vlastních názorů často odrazováni. Takže nakonec jde pouze o to nějak vlastními slovy přežvýkat to, co již napsali jiní. Řadě studentů však akademická pravidla přebírání-citování cizích myšlenek nikdo předem neosvětlil.

V záplavě zadaných a posléze odevzdaných seminárních prací však plavou u učitelé. Ti by si měli seminární práce (nemluvě již o diplomových a disertačních) nejen pečlivě přečíst, ohodnotit a okomentovat, ale měli by se o nich s jejich autory studenty konkrétně osobně porozprávět. Jenomže záplavou odevzdaných prací, zpravidla omílajících stále to samé, učitel má šanci proplavat jen tak, že zběžně proletí úvod a závěr a závěr si udělá na základě letmého pohledu na to, jak je práce graficky zpracována a zabalena.

Hraje se tak zvláštní hra: studenti se tváří jakoby za jejich seminárními pracemi stálo vlastní velké intelektuální úsilí a učitelé se tváří, že tyto práce čtou. Celkový přínos pro obě strany je minimální. Studenti se nic moc nového nenaučí a učitelé moc nedozví o kvalitě studentů. V záplavě seminárních prací se sice utopí lenoši, co nejsou ochotni texty ani kopírovat a zaneprázdnění škulilové, kteří si vypracování prací od někoho dalšího nechtějí koupit. Utopí se však také zarytí poctivci, často i nadaní a snaživí studenti, kteří nejsou na tuto zvláštní hru ochotni přistoupit a psychicky, v časovém presu ze záplavy seminárek, studium nezvládnou. Získání diplomu na takové škole je potom spíše dokladem o protřelosti a fikanosti absolventa než dokladem o dosaženém vzdělání a odbornosti.

V úvodu předesílám, že nelze paušalizovat a tento problém existuje pouze na některých vysokých školách nebo lépe na některých oborech. Zjistit kde, však lze v podstatě pouze neformálními cestami v náhodných diskusích se studenty a absolventy. Nebo také z diskusí čtenářů k tomuto mému článku?

Původní zpráva ČTK:

Nejmene 13 vysokých škol chce společně hledat studenty-plagiatory

Brno 21. srpna (CTK) - Nejmene 13 ceskych verejnych vysokych skol planuje spolecne odhalovat studenty, kteri svou diplomovou nebo bakalarskou praci nelegalne opisou. Vyhledavani nepoctivcu jim umozni pocitacovy system, ktery vlozene prace ze vseh skol

bude porovnavat. Ochranu proti plagiatorstvi pouziva uz brnenska Masarykova univerzita. Nyni ji nabizi k vyuziti take dalsim skolam, rekly dnes novinaram zastupkyne univerzity. Na Masarykove univerzite system funguje vice nez rok. Skola diky nemu odhalila nekolik plagiatoru. Jeden byl za opisovani vyloucen, dalsi pripady jsou nyni pred disciplinarnimi komisemi. V budoucnu by mel program odhalit i nepoctivce, kteri neopisuji od spoluzaku, ale od studentu jinych ceskych vysokych skol. Do systemu se vyjma Masarykovy univerzity chce pripojit dalsich 12 ceskych vysokych skol, mezi nimi je napriklad Univerzita Palackeho v Olomouci nebo Jihoceska univerzita v Ceskych Budejovicich. S dalsimi skolami brnensti akademici jednaji. Napriklad Univerzita Karlova v Praze (UK) nebo Ostravska univerzita v Ostrave se vsak do projektu zatim nezapoji.

Podle prorektorky pro informacni technologie na Masarykove univerzite Ivany Cerne ma kontrola prispet k tomu, aby prace studentu byly kvalitnejsi. Jak rekla, kvalitu studia degraduje, kdyz posluchaci mohou absolvovat i pomoci nelegalne opsanych prací. Zavedeni kontroly ma i preventivni ucinky. Studenti vedi, ze jejich diplomovou, bakalarskou ci seminarni praci muze ucitel snadno porovnat s ostatnimi, a tak si uz cele pasaze opsat nedovoli.

System je podle Cerne jednoduchy a dobre dostupny odkudkoliv, kde je pripojeni na internet. Student do nej vlozi svou praci, ucitel pak jednoduchou operaci muze vyhledat studie, jejichz pasaze jsou stejne nebo podobne. Pak musi zhodnotit, jestli je prace plagiat, nebo student radne citoval z jinych zdrojů. Kontrolovat sve prace mohou i sami studenti. Podle Jitky Brandejsove z vyvojoveho tymu univerzity je dnes v systemu asi 500.000 dokumentu od 30.000 vkladatelů. Za posledni rok se pocet ulozenych souboru zvyšil o 120 procent. System porovna navzajem texty ceske, anglicke a slovenske, v budoucnu by se mel rozširit i na jine jazyky. Program dnes porovna vsechny prace, ktere studenti Masarykovy univerzity vlozi do jejího elektronického systemu, tedy i nekolikastrankove domaci ukoly. V budoucnu se mozna rozširi take o knihy a webové stránky, z nichz studenti radi cerpaji. Mluvci UK Vaclav Hajek CTK sdělil, ze skola navrh brnenske univerzity detailne posoudila a informovala její vedeni o tom, ze se do projektu zatim nemuze zapojit hlavne z duvodu nejasne pravni situace souvisejici s nakladanim se zaverecnymi pracemi. UK proto pripravuje pravni rozbor, pokud se technicke otazky vyresi, pripojila by se dodatecne. Rektor ostravske univerzity Jiri Mockor zase argumentuje tím, ze kazda univerzita ma jine pozadavky na zpracovani diplomovych prací, skola nyni vyuziva vlastní system. Na vlastní kontroly bude spolehat i Univerzita Hradec Kralove, ktera pripojeni zvažovala, za dostatecny povazuje svůj zpusob kontrol i Univerzita Pardubice. Take tato skola podle kanclerky neví, jak je osetrena citlivost dat i autorska prava studentu. Technicka univerzita v Liberci zatim o zapojeni do projektu neuvazuje, ale ani ho do budoucna nevyklucuje. Zapojit se naopak chce treba uestecka Univerzita Jana Evangelisty Purkyne. System skole podle prorektorky usnadni praci, protoze se s plagiatorstvim setkava. Od nastavajiciho akademického roku ho zacne pouzivat i Univerzita Tomase Bati ve Zline. Vysoke skoly chteji s projektem proti plagiatorstvi zadat o dotaci na ministerstvu školstvi. Na první rok zavadeni a provozovani sytemu potrebují asi osm milionu korun. V castce je vsak podle Brandejsove zahrnuta prace za tri roky, nebot Masarykova univerzita nejaky cas program vyvijela a testovala. Samotny program vsak poskytne skolam zdarma.

Zdroj: <<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/daniel-munich.php?itemid=1455>>